

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

RAPORT Z WIZYTY STUDYJNEJ W SZWECJI – JOBBTORG STOCKHOLM

TERMIN WIZYTY: 6-8 listopada 2013r.

GOSPODARZ WIZYTY: Stockholm City Council, Jobbtorg Stockholm – Partner projektu „Chcę być niezależna! Program aktywizacji zawodowej kobiet” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowanego we współpracy ponadnarodowej przez Miasto Stołeczne Warszawa.

UCZESTNICY WIZYTY: Ze strony polskiej w wizycie wzięli udział przedstawiciele jednostek realizujących zadania m. in. z zakresu aktywizacji zawodowej i mogący w sposób znaczący przyczynić się do upowszechnienia modelu szwedzkiego na terenie m.st. Warszawy poprzez jego praktyczne zastosowanie we własnych jednostkach oraz w ramach szeroko zakrojonej współpracy z licznymi warszawskimi jednostkami i organizacjami.

1. Przedstawiciele strony polskiej:

- Dyrektor Biura Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy – Lidera projektu,
- przedstawiciele Biura Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy (2 osoby),
- przedstawiciel Warszawskiego Centrum Pomocy Rodzinie,
- przedstawiciel Stowarzyszenia Pomocy i Interwencji Społecznej, prowadzącego warszawski Ośrodek Wsparcia dla Kobiet z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży "Eteza",
- przedstawiciel Ośrodka Pomocy Społecznej Dzielnicy Mokotów m.st. Warszawy.

2. Przedstawiciele strony szwedzkiej:

- Dyrektor Generalna Jobbtorg Stockholm,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- kadra menadżerska Jobbstart – centralnej jednostki Jobbtorg Stockholm koordynującej pracę lokalnych biur położonych w innych dzielnicach Sztokholmu,
- przedstawiciele centralnego i lokalnego biura Jobbtorg Stockholm – job coache, job match'erzy i koordynatorzy projektów unijnych (Xplore!, FAMU).

CEL WIZYTY: wymiana informacji, doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie działań podejmowanych na rzecz osób bezrobotnych w instytucji zajmującej się aktywizacją zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, zapoznanie się z rodzajami wsparcia oferowanego przez Jobbtorg Stockholm w celu zaadaptowania modelu szwedzkiego w jednostkach warszawskich zajmujących się m.in. aktywizacją zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

PROGRAM WIZYTY:

1. Wielopłaszczyznowe zaprezentowanie metod i technik zindywidualizowanej pracy coacha zawodowego z osobą bezrobotną, w szczególności osobą zagrożoną wykluczeniem społecznym, niezaradną życiowo, korzystającą ze wsparcia opieki społecznej.
2. Przedstawienie metod pracy job coachów i job matcher'ów opartej na badaniu potrzeb lokalnego rynku pracy i ścisłej współpracy z pracodawcami w celu przygotowania zawodowego osób bezrobotnych zgodnie z oczekiwaniami pracodawców.
3. Metody wpływania przez coacha na rozwój osobisty i wzrost motywacji osób aktywizowanych zawodowo.
4. Prezentacja rezultatów stosowania modelu szwedzkiego.
5. Wizytacja jednostki centralnej Jobbstart i jednej z sześciu jednostek lokalnych Jobbtorg Stockholm, w których realizowane są działania z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych.
6. Dyskusja mająca na celu wymianę doświadczeń w zakresie przedmiotowych zagadnień pomiędzy stroną polską i szwedzką.

OBOWIĄZUJĄCY JĘZYK ROBOCZY WIZYTY: język angielski.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

ZAŁOŻENIA, CELE I DZIAŁANIA PROJEKTU „CHCĘ BYĆ NIEZALEŻNA! PROGRAM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ KOBIET”

LIDER: Miasto Stołeczne Warszawa, Biuro Pomocy i Projektów Społecznych

PARTNER: Stockholm City Council, Jobbtorg Stockholm

OKRES REALIZACJI: VIII.2013 - VII.2014

ŹRÓDŁO FINANSOWANIA: Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1: Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

WARTOŚĆ CAŁKOWITA PROJEKTU: 653 010 PLN / 162 456 €

CELE, ZAŁOŻENIA I DZIAŁANIA:

Projekt jest skierowany do 30 kobiet bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko i objętych wsparciem ośrodka pomocowego na terenie m.st. Warszawy.

Celem projektu jest wzrost zdolności do podjęcia zatrudnienia u 30 matek samotnie wychowujących dzieci na terenie m.st. Warszawy w czasie 12 miesięcy trwania projektu, w tym w szczególności:

- wzrost niezbędnych na rynku pracy umiejętności i kompetencji społecznych uczestniczek
- wzrost kwalifikacji zawodowych uczestniczek
- wzrost motywacji uczestniczek do zmiany obecnej sytuacji życiowej

W ramach projektu przewidziano następujące formy wsparcia:

I. PORADNICTWO PSYCHOLOGICZNE – wsparcie psychologa (warsztaty grupowe) i terapeuty (spotkania indywidualne) oraz warsztaty asertywności,

II. COACHING ZAWODOWY – oparte na modelu szwedzkim kompleksowe wsparcie w poszukiwaniu pracy i tworzeniu ścieżki zawodowej z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb, obejmujące zajęcia z coachami zawodowymi i spotkania indywidualne z doradcami zawodowymi.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

III. WARSZTATY AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ - wsparcie mające na celu odnalezienie się na rynku pracy po raz pierwszy lub po przerwie związanej z urodzeniem dziecka,

IV. SZKOLENIA KOMPUTEROWE – szkolenia, których celem jest przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz nabycie, podniesienie lub uaktualnienie poziomu wiedzy dotyczącej podstaw obsługi komputera, użytkowanie podstawowych programów biurowych (word, excel), korzystanie z Internetu oraz poczty elektronicznej. Dodatkowo przewidziano indywidualne konsultacje wspierające, które poprowadzą trenerzy prowadzący szkolenie.

V. SZKOLENIA ZAWODOWE – szkolenia, których celem jest zdobycie lub aktualizacja kompetencji zawodowych. Uczestniczki projektu zostaną skierowane na szkolenia zawodowe na podstawie Indywidualnego Planu Działania opracowanego wspólnie z doradcą zawodowym.

VI. DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY - indywidualne wsparcie psychologiczne dla dzieci Uczestniczek, mające na celu wzmocnienie poczucia własnej wartości młodych ludzi i przekonanie o konieczności kontynuacji nauki. Dodatkowo w ramach tego bloku przewidziano zajęcia z reedukatorem.

VII. WSPARCIE DODATKOWE - doradztwo prawne i poradnictwo rodzinne oraz usługa fryzjera i stylisty lub wizażysty.

ZAPREZENTOWANA W TRAKCIE WIZYTY DZIAŁALNOŚĆ JOBBTORG STOCKHOLM

Pierwszego dnia wizyty delegatom przybliżono strukturę organizacyjną Jobbtorg Stockholm, metody kooperacji jednostki centralnej i jednostek lokalnych, metody pracy z klientem, działalność jednostki w zakresie praktyk zawodowych i działań przygotowujących do zatrudnienia, wyniki osiągnięte w ostatnich latach.

Jobbtorg Stockholm to jednostka organizacyjna powołana w 2008 roku przez Stockholm City Council do walki z bezrobociem i wraz z departamentami *Edukacja dla dorosłych* i *Szwedzki dla imigrantów* wchodzi w skład Administracji Rynku Pracy. W ciągu ostatnich dwóch lat Administracja Rynku Pracy skoncentrowała swoje działania na szczególnie oddalonych od rynku pracy grupach osób bezrobotnych: młodzieży w wieku 16-19 lat, osobach niepełnosprawnych i nowo przybyłych

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

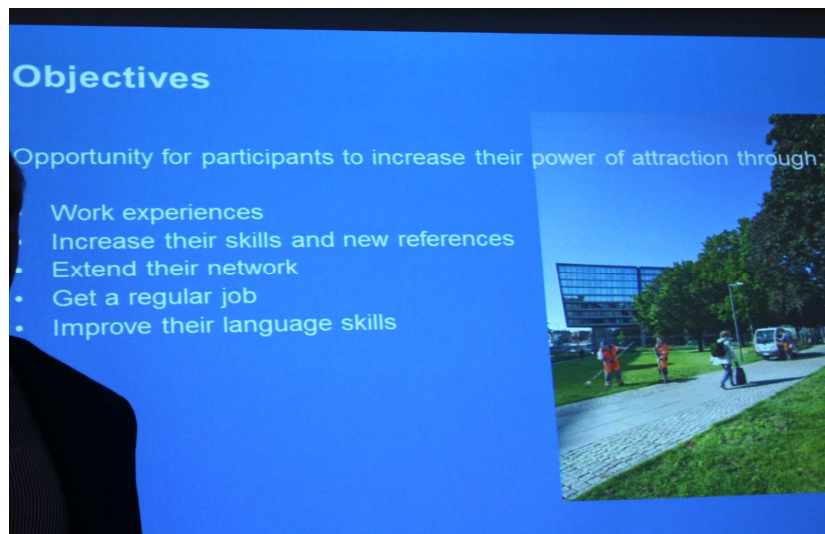
imigrantach. Jednostka Jobbtorg Stockholm jest odpowiedzialna za wdrażanie miejskiego programu polityki aktywizacyjnej na rzecz bezrobotnych klientów pomocy społecznej w Sztokholmie (w 2012r. 3,3% mieszkańców Sztokholmu korzystało ze świadczeń socjalnych), w tym osób niepełnosprawnych i urodzonych za granicą imigrantów, a także za wspieranie młodych ludzi w wieku 16-19 lat, którzy porzucili naukę i dorosłych w wieku 18-25 bez wykształcenia średniego. Polityka aktywizacyjna Sztokholmu skoncentrowana jest w większej mierze na organizacji szkoleń, staży, praktyk zawodowych i szukaniu potencjalnego miejsca pracy niż przekazywaniu wsparcia finansowego. Zgodnie z danymi z 2011 roku, 8 na 10 młodych osób zarejestrowanych w Jobbtorg Stockholm uzyskało korzystne zatrudnienie lub możliwość studiowania. W roku 2011 Administracja Rynku Pracy objęła swoimi działaniami około 50 tys. osób w Sztokholmie, z czego w tym samym roku z usług Jobbtorg Stockholm skorzystało blisko 8,5 tys., a w roku 2012 – prawie 7,4 tys. osób. Do końca 2012 roku 56% spośród 7,4 tys. klientów zarejestrowanych w Jobbtorg Stockholm uzyskało pracę lub dostęp do studiów, odchodząc od świadczeń pomocy społecznej, co było najwyższym wynikiem od początku działalności jednostki, w tym:

- ✓ 1/3 klientów usamodzielniała się w ciągu 3 miesięcy od dnia rejestracji w jednostce,
- ✓ 2/3 klientów - w ciągu 12 miesięcy od dnia rejestracji w jednostce.

Monitoring sytuacji tych osób przez rok po zaktywizowaniu wskazuje, że tylko niewielki procent powrócił do świadczeń socjalnych.

Jednostką centralną jest Jobbstart, która wspiera sześć lokalnych biur poprzez bazową koordynację i doradztwo dotyczące praktyk zawodowych i działań przygotowujących do zatrudnienia.

Jednym z miejsc odbywania stażu jest Stockholm City Council i podległe mu jednostki, np. domy pomocy społecznej dla osób starszych. W ramach stażu aplikanci zyskują nowe doświadczenie zawodowe i referencje, a poprzez szkolenia podnoszą swoje kompetencje zawodowe.

Jobbstart zatrudnia 15 pracowników, w tym 9 job matcher'ów i 4 coachów osobistych. Zadaniem job matcher'a jest „dopasowanie” indywidualnych potrzeb i umiejętności bezrobotnego klienta do potrzeb konkretnego miejsca pracy - na gruncie polskim jest to rola najbardziej zbliżona do roli doradcy personalnego w biurze pośrednictwa pracy. Standardowa kooperacja pracowników jednostki z klientem składa się z kilku etapów: pracownik socjalny kieruje klienta do najbliższego lokalnego biura Jobbtorg; klienta obejmuje wsparciem job coach, który we współpracy z klientem opracowuje w ciągu 5 dni Indywidualny Plan Działania; job matcher rozpoczyna poszukiwania miejsca pracy lub praktyk zawodowych zgodnego z opracowanym planem lub komunikuje się z pracodawcami, z którymi kontakt został już uprzednio nawiązany; klient wraz z coachem, matcher'em, doradcą zawodowym i trenerem IT tworzą zespół dynamicznie współpracujący w Jobbtorg w celu uzyskania przez klienta odpowiednich umiejętności; po znalezieniu przez kooperujący zespół potencjalnej oferty pracy rozpoczyna się proces rekrutacji u pracodawcy.

Jobbtorg Stockholm wdraża również projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, mające na celu zastosowanie i zbadanie skuteczności metod aktywizacji innych niż dotychczasowe działania jednostki. Drugiego dnia wizyty delegatom zaprezentowano dwa z takich nowatorskich projektów unijnych, Xplore! i FAMU, realizowane przez jednostkę od 2012 roku i skierowane do osób długotrwale bezrobotnych, o niskim poziomie umiejętności, małych szansach na znalezienie regularnej pracy i uzależnionych od zasiłków z pomocy społecznej.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Xplore! realizowany jest w ramach dwóch subprojektów – „Try Work” i „Pre Work”. „Try Work” jest skierowany do osób z niezdefiniowanymi, niejasnymi trudnościami i bez osobistego wglądu we własne potrzeby zawodowe, jednak posiadającymi podstawowe kompetencje społeczne, pozwalające im podjąć aktywność zawodową. Podczas trwającej 8 tygodni pracy próbnej w zakładzie stolarskim manufaktury zabawek, mebli dziecięcych i innego sprzętu na potrzeby publicznych placówek, np. szkół, przedszkoli, placów zabaw itp., uczestnicy projektu pozostają pod obserwacją instruktorów i terapeutów opracowujących odpowiednie rekomendacje i opinie dotyczące relacji w pracy. „Pre Work” jest adresowany do osób z problemami psychicznymi, które zostają objęte wsparciem współpracujących ze sobą profesjonalistów: psychologa w zakresie terapii poznawczo-behawioralnej, trenera zdrowia, doradcy zawodowego, a następnie skierowane na praktyki zawodowe.

Projekt FAMU adresowany jest do dorosłych cudzoziemców spoza Europy, przebywających w Szwecji co najmniej od 3 lat, nie mających statusu uchodźcy i pozostających bez pracy od ponad roku. Projekt, oprócz kompleksowego wsparcia specjalistów rozwoju metod pracy i nauczycieli języka szwedzkiego, zakłada osiągnięcie aktywizacji zawodowej poprzez poprawienie kondycji fizycznej, działania prozdrowotne i zmianę stylu życia uczestników.

Delegatom przedstawiono również metody działania programu rządowego KRAMI, obejmującego wsparciem byłych więźniów i/lub osoby z uzależnieniami. W KRAMI metody pracy z klientami opierają się przede wszystkim o naukę kompetencji społecznych i opracowany 5-fazowy indywidualny program aktywności dziennej klienta, realizowany przez okres czasu dostosowany do możliwości klienta i mający na celu doprowadzenie do zmiany stylu życia. Klienci są objęci zatrudnieniem subsydiowanym, finansowanym przez Biuro Zatrudnienia, a po zakończeniu udziału w programie pozostają pod długoterminową opieką.

Jobbstart posiada swoje warsztaty pracy/pracownie, w których klienci nabywają umiejętności praktyczne z zakresu np. szycia na zamówienie, pracy w recepcji, prac stolarskich, papierniczych, prostych umiejętności kucharskich, prac sezonowych, pracy przewodnika dla turystów etc. W ramach procesu aktywizacji oferuje się bezrobotnym 3-tygodniowy program wprowadzający, 3-miesięczny praktyczny trening oraz zatrudnienie na okres roku.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOLECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOLECZNY

Na poniższych zdjęciach przedstawiono zaprezentowane delegatom pracownie i niektóre z wypracowanych przez klientów produktów.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Klientami mogącymi korzystać z pracowni są osoby z niejasno zdefiniowanymi umiejętnościami i ograniczeniami, osoby z ograniczeniami fizycznymi/psychicznymi, powracający na rynek pracy po długotrwałej przerwie i osoby bez doświadczenia zawodowego. Po odbyciu praktyki w pracowni zyskują umiejętności, doświadczenie pracownicze i referencje.

Drugi dzień wizyty studyjnej zakończono wizytacją lokalnego biura Jobbtorg Stockholm położonego w dzielnicy Skärholmen, gdzie podsumowano informacje na temat sposobu działania jednostki, osiągniętych w ostatnich latach rezultatów –

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOLECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

w zestawieniu z wyznaczonymi przez jednostkę celami rocznymi, a także omówiono wyniki biura w Skärholmen i zapoznano się ze strukturą jego pracowników.

WNIOSKI I REKOMENDACJE

Mimo że Warszawa i Sztokholm jako rozwinięte stolice europejskie z dużą dynamiką rynku pracy dają zróżnicowane możliwości zatrudnienia, oba miasta borykają się z podobną problematyką przyczyn bezrobocia, wynikającego w dużej mierze z napływu do stolicy mieszkańców innych rejonów kraju i imigrantów. Według danych z sierpnia 2013 roku stopa bezrobocia w Sztokholmie wynosiła 7,2% (w całej Szwecji 8,5%), w tym osoby młode stanowiły 10,4% ogółu bezrobotnych (w całej Szwecji 17,6%), a młodzi imigranci 24,9% (w całej Szwecji 34,5%). Metody walki z bezrobociem według modelu szwedzkiego przynoszą jednak imponujące rezultaty dające możliwość znalezienia korzystnego, dobrze ukierunkowanego i długotrwałego zatrudnienia i zawierają elementy, które mogą znaleźć zastosowanie w jednostkach warszawskich.

Jobbtorg Stockholm zawdzięcza swoje sukcesy usystematyzowaniu pracy w następujących obszarach:

- przemysłanym rozwiązaniom kierowanym do osób bezrobotnych zgodnie z ich profilem,
- standaryzacji oferowanych usług,
- koordynacji działań aktywizacyjnych prowadzonych w wielu jednostkach, co pozwala osiągnąć spójność i efektywność tych działań,
- planowaniu wyników możliwych do osiągnięcia w każdym kolejnym roku, dzięki czemu jednostki zajmujące się aktywizacją zawodową dążą do określonego, zdefiniowanego celu, a wszelkie odchylenia mogą być monitorowane i korygowane na bieżąco poprzez wdrażanie odpowiednich do sytuacji rozwiązań.

Delegaci, zgodnie z założeniami realizowanego we współpracy ze szwedzkim Partnerem projektu „Chcę być niezależna! Program aktywizacji zawodowej kobiet”, zostali zaznajomieni z aspektami teoretycznymi i praktycznymi stosowanej przez

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Jobbtorg Stockholm metody aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z poszczególnych grup społecznych. Uczestnikom wizyty studyjnej przedstawiono sposób działania poszczególnych biur Jobbtorg Stockholm i zaprezentowano dotowane projekty z zakresu aktywizacji zawodowej, realizowane przez Partnera szwedzkiego. Jednocześnie delegaci w ostatnim dniu wizyty przedstawili Partnerowi sposób działania swoich jednostek i efektywność z zakresu aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Rozmowy dotyczyły przede wszystkim form wsparcia udzielanego samotnym bezrobotnym matkom. Przedstawiony też został wielopłaszczyznowy schemat współpracy pomiędzy Biurem Pomocy i Projektów Społecznych m.st. Warszawy, Warszawskim Centrum Pomocy Rodzinie i warszawskimi ośrodkami pomocy społecznej. Podczas dyskusji poszukiwano wspólnych cech i różnic w działaniach między jednostkami warszawskimi a jednostką w Sztokholmie. Zdaniem delegatów podstawą do możliwości adaptacji modelu szwedzkiego w jednostkach warszawskich jest zapewnienie potrzeb bytowych osób bezrobotnych (schronienie, wyżywienie, opieka dla dzieci) z jednoczesnym wdrożeniem działań wpływających na wzrost motywacji aktywizowanych osób do zmiany dotychczasowego stylu życia.

W ramach dobrych praktyk stosowanych przez Jobbtorg Stockholm delegaci rekomendują do upowszechnienia w jednostkach warszawskich w szczególności:

- ścisłą współpracę danej jednostki z pracownikami socjalnymi, uwzględniającą efektywną wymianę danych na temat aktywizowanych osób,
- zindywidualizowanie udzielanej pomocy w zależności od profilu grupy docelowej,
- uwzględnianie aspektów prozdrowotnych i poprawiających kondycję fizyczną w ramach aktywizacji zawodowej cudzoziemców,
- ukierunkowanie pomocy materialnej i niematerialnej na osoby bezrobotne, które faktycznie współpracują z jednostką w zakresie własnej aktywizacji zawodowej,
- elastyczność systemu pomocy reagującego na bieżące zmiany i problemy,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MIASTO
STOŁECZNE
WARSZAWA

Stockholms
stad

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

- skorelowanie obowiązkowej aktywizacji zawodowej z pobieraniem świadczeń społecznych,
- badanie aktualnych potrzeb rynku pracy przez coachów zawodowych i doradców zawodowych oraz bieżące reagowanie na zmiany i potrzeby w tym obszarze.

Opracowanie: Małgorzata Tupin, koordynator projektu

BIURO POMOCY I PROJEKTÓW SPOŁECZNYCH M.ST. WARSZAWY
GRUDZIEŃ 2013